

Силабус курсу Педагогічна антропологія

Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»
Кількість кредитів – 6
Рік підготовки – 1, семестр – I
Компонент освітньої програми: нормативна
Дні занять: понеділок, 11.15-13.45, ауд. 24
Консультації: вівторок, 16.00, ауд. 24
Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. пед. н., проф.

Кондрацька Людмила Анатоліївна

Контактна інформація

luda.kondratska@gmail.com, 0954402208

Опис дисципліни

Пропонований курс запрошує педагога-дослідника початкової школи до здобуття компетентності розкриття сучасного молодшого школяра як особистості на основі антропологічної парадигми перформативного вчинку. Згідно з нею особистість виступає не стільки як об'єкт опису і конструювання (позаяк її сутність – незбагненна таїна навіть для постнекласичної герменевтичної методології), скільки як подія співбуттєвої трансформації «програмного агента», запровадженого у систему «цифрової» початкової освіти. Сотеріологічна концепція антропології дитячості передбачає організацію середовища соборного розпізнавання і вдячного приймання учнем початкової школи своєї місії переображення на засадах Слова – проповідованого і художньо означеного.

Зміст дисципліни ґрунтується на мережевій логіці концептфронтиру – мультимодальній і диверсифікованій мережевій комунікаційній системі, яка сприяє інтеграції всіх існуючих когнітивних схем системи «реальної віртуальності», створюваної сучасними ЗМІ та інтернет-технологіями.

Структура курсу

Год. лек./ сем	Тема	Результати навчання	Завдання
2 год.	Змістовий модуль 1. Людина як предмет споглядання <i>Тема 1. Сутність і ментальна концептосфера предмету.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Безмежна віра в людину і можливості її сутнісної самореалізації як особистості; готовність до полемічного наративу з проблеми і до теоретичного обґрунтування авторської антропологічної концепції. 	Опрацювання теоретичного матеріалу для полемічного наративу.
2 год.	<i>Тема 2. Природа людини і людська особистість.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Розуміння аналогічного смислу людини – як природи і як іпостасі; екзегетики епістемічної дихотомії «індивідуальність – особистість»; осмислення надіндивідуальних схем «олюднення» суб'єкта. 	Опрацювання теоретичного матеріалу для написання статті.
2 год.	<i>Тема 3. Методологічні рівні двох традицій в антропології.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Здатність до відстеження смислових паралелей між створеними в лабораторних умовах ментальними портретами homo pedagogicus традиції й homo pedagogicus історії та їх ілюстраціями у педагогічних явищах початкової освіти. 	Участь у синектичному коучингу.
4 год.	<i>Тема 4. Теорії розвитку особистості. Наукові школи і напрямки в антропології.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення існуючих антропологічних парадигм, концепцій моделей; проектування соціально-психологічних прогнозів у розкритті молодшого школяра як homo harizmus; здатність до толерантного діалогу з представниками різних антропологічних шкіл. 	Участь у віртуальному діалозу в якості представників різних антропологічних шкіл.
2 год.	<i>Тема 5. Подвійна детермінація розвитку особистості: поліфонія свободи.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Готовність до ролі попутчика у спілкуванні з молодшим школярем як «цифровим» антропологічним траєктом; здатність до моделювання співбуттєвого освітнього середовища як а-топічного метаксису задля реалізації 	Перформація алегоричного, тропологічного і есхатологічного смислів тематичних артефактів.

		компонентів вільного, відповідального і креативного вчинку.	
6 год.	Тема 6. Культурно-історичне розуміння особистості.	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення сутності, фаз і факторів інкультурації людини; розуміння методологічних положень існуючих культурових концепцій творчої індивідуальності; готовність самостійно проектувати сотеріологічну стратегію культури творчої діяльності молодшого школяра «цифрової епохи»; проектування смислових колізій антроподіцеї. 	Генерування процесу алегоричного, тропологічного і есхатологічного споглядання артефактів. Запис бліц-інтерв'ю на задану тему з його наступним обговоренням.
2 год.	Тема 7. Етнос і культура.	<ul style="list-style-type: none"> Здатність до семасіологічного аналізу етнокультурного явища у системі початкової освіти; готовність реалізувати синестезійне мислення і набутий епістемологічний досвід у педагогічному дизайні. 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок.
2 год.	Тема 8. Національний дискурс педагогічної антропології у системі початкової освіти.	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення національного дискурсу педагогічної ментальності на прикладах «духовних біографій» провідних діячів початкової школи. 	Створення інтерактивної веб-карти.
2 год.	Тема 9. Драма особистості в мистецтві XXI століття.	<ul style="list-style-type: none"> Здатність до реалізації ролі перформера у герменевтичних колах пост- і мета практики; оволодіння стратегіями спонукання молодшого школяра до перформативного вчинку шляхом розпізнавання антропологічного смислу реалізованих мистецьких дискурсів. 	Перформанс в арт-класі.
4 год.	Тема 10. Поетична антропологія.	<ul style="list-style-type: none"> Оволодіння способами відображення усієї палітри барв багатогранного буття особистості задля знаходження унікальної грані для кожного вихованця. 	Підготовка перформансу в арт-класі.

4 год.	Змістовий модуль 2. Антропологія як методологія педагогіки <i>Тема 1. Парадигми педагогічної антропології.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення хтонічно-духовних контингенцій у професійній діяльності сучасного вчителя початкової школи; оволодіння стратегіями і технологіями організації співбуттєвого середовища <i>причетности</i> сучасного молодшого школяра до Божественної сутності в суголосі (синергії) благодаті і особистісної свободи. 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок.
2 год.	<i>Тема 2. Антропологія виховання.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Оволодіння педагогічною стратегією постдовільної мотивації молодшого школяра до виховання серця і людських чеснот (смиреномудрості, справедливості, стриманості і мужності); совісної волі і віруючої думки. 	Підібрати відеоісторію з коментуванням тропологічного смислу
4 год.	<i>Тема 3. Антропологія дидактики</i>	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення аналогічного смислу зміни мислення як покаяння і любові як найвищої форми знання; оволодіння моделями смислової і герменевтичної Е-дидактики у контексті системи початкового навчання; здатність до реалізації концепцій антропологічного наративу і епістемологічної синектики; технології контекстного навчання. 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок.
2 год.	Змістовий модуль 3. Онтопедагогіка: дихотомія сутності і причетності <i>Тема 1. Сміслові колізії індивідуалізації</i>	<ul style="list-style-type: none"> Розуміння надіндивідуальних схем «олюднення» суб'єкта; екзегетика стратегій епістемічної трихотомії: «індивідуаліст – індивідуальність – особистість». 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок.
2 год.	<i>Тема 2. Герменевтика феноменології особистості</i>	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення герменевтики феноменології особистості. 	Участь у цифровому анкетуванні

8 год.	Змістовий модуль 4. Антропологія дитинства Тема 1. Сотеріологічна концепція антроподіцеї дитини.	<ul style="list-style-type: none"> Критичний аналіз історичних моделей реалізації сотеріологічної місії педагога у національній школі; розуміння наслідків та способів попередження аномії дитинства у сучасному нелінійному просторі; осмислення стратегій реалізації сотеріологічної концепції антроподіцеї у системі «цифрової» початкової освіти; готовність до проєктування авторської моделі антропопрактики метаної (на основі архетипів покаяння). 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок. Участь у цифровому анкетуванні.
10 год.	Тема 2. Сучасне життєве середовище та екологія маленької людини.	<ul style="list-style-type: none"> Розрізнення антропологічних характеристик «ідеального типу» М. Вебера і «соціального характеру» Е. Фромма; антиномій homo faber – homo agressius – homo ludens; екологічне пояснення концепцій людини і симулякру та екстраполяції їх на процес початкового навчання; моделювання діалогів з юним стейкхолдером; трансформером, кіборгом, андроїдом з метою мотивації їх до метаної. 	Створення інтерактивної веб-карти.
2 год.	Тема 3. Антропологія натовпу.	<ul style="list-style-type: none"> Реалізація способів світоглядної апперцепції «безсуб'єктної» маленької людини (інверсивності, протейзму амбівалентності) з метою моделювання сценаріїв її «виживання» як Спасіння. 	Організація віртуального діалогу в Лабораторії помилок.
2 год.	Тема 4. Машинна антропологія.	<ul style="list-style-type: none"> Осмислення наслідків прекарітету маленької людини на сучасному ринку душевно-духовних послуг; педагогічний дизайн триалогічного підходу до фасилітації тригера у педагогічному середовищі сучасної початкової школи. 	Педагогічний дизайн антропологічної стратегії.

Спеціальне технічне і програмне обладнання
Класифікація е-ресурсів (платформ, модулів, веб-сайтів, програм)
для педагогічного дизайну

Цифровий інструмент	Педагогічна мета	Студентський проєкт
Edmodo, Google Drive (Google Slides, Google Docs)	Налагодження творчої співпраці	Організація перформансів, хеппенінгів, акцій, meetups, відеоконференцій
Doodle	Активізація ініціативності та підприємливості	Створення цифрового графіку заходів та зустрічей у віртуальному арт-класі
Google Modules	Збір та епістемологічний аналіз мистецтвознавчої інформації	Проведення цифрового анкетування
Padlet Prezi	Генерування процесу алегоричного, тропологічного і есхатологічного споглядання артефактів	Реалізація технологій організації художньо-рефлексивної дії та антропологічної майстерні
Coggle	Вибір, класифікації та організація ресурсів	Створення інтерактивної веб-карти
Tes-Teach	Відбір та аналіз інформаційних ресурсів	Застосування під час семінарів, практичних занять, в Лабораторії помилок
Survey Monkey, Plickers, Kahoot, Quizizz, Google Forms	Оцінювання та аналіз	Застосування для проміжного цифрового опитування

Академічна політика курсу:

- індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %;
- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Система оцінювання та вимоги

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1. <ul style="list-style-type: none">опрацювання теоретичного матеріалу для полемічного наративу з наступним написанням статті	25
Змістовий модуль 2. <ul style="list-style-type: none">участь у синектичному коучингу з проблеми;участь у віртуальному діалозі в Лабораторії помилок (у якості представника певної антропологічної школи)	25
Змістовий модуль 3. <ul style="list-style-type: none">перформація алегоричного, тропологічного і есхатологічного смислів артефактів з проблеми у віртуальному арт-класі;підбір відеоісторії, як ілюстрацію проблеми, з коментуванням її тропологічного і есхатологічного смислу	15
Змістовий модуль 4. <ul style="list-style-type: none">запис бліц-інтерв'ю на вулиці на задану тему з наступним обговоренням;створення інтерактивної веб-карти з проблеми	15
Екзамен	20

Предмет оцінювання:

Критерії оцінювання авторських рецепцій і наративів (5 балів)

- Виразність антропологічної ідеї – 1
- Креативність розкриття – 1
- Епістемологічна верифікованість – 1
- Форматні ознаки – 1
- Синектична і еротематична зумовленість – 1

Критерії оцінювання участі у синектичному коучингу або у віртуальному діалозі з проблеми у Лабораторії помилок (5 балів)

- Оригінальність повідомлень – 1
- Антропологічна значущість і актуальність висунутих ідей – 1
- Оперативність і переконливість виголошуваних думок – 1
- Щирість у ставленні до ближнього, як до «Заслуженого Співрозмовника» – 1
- Цікаво викладений матеріал – 1

Критерії оцінювання сутнісного розуміння тропологічного і есхатологічного смислів тематичної перформанси у віртуальному арт-класі (**5 балів**);

Благочестивість перформативного вчинку – 1

Епістемна допитливість – 1

Дизайновий характер презентації – 1

Причинно-наслідковий зв'язок – 1

Чіткість сфокусованої теми – 1

Критерії оцінювання бліц-інтерв'ю (5 балів)

Вибір теми і співбесідників – 1

Композиція – 1

Характер і зміст запитань – 1

Способи домогтися чіткої і повної відповіді – 1

Антропологічна ерудованість – 1

Рекомендована література

Базова

1. Анастасий Синаит, преп. Три слова об устройении человека по образу и подобию Божию // Альфа и Омега. № 1(19). Минск : Посох, 2009. <http://nika.com.ua/index.php?Lev=anstvor#asin0>
2. Георгий (Капсанис), архим. Обожение как смысл человеческой жизни. Изд. Паломник, 2002. http://www.hesychasm.ru/library/now/b_theosis.htm
3. Григорий Богослов, свт. Слово 7. О душе // Собрание творений. Т. II. СТСЛ, 1994. http://tvorenia.russportal.ru/index.php?id=saeculum.iv.g_04_2011.
4. Григорий Нисский, свт Об устройении человека // Творения. Т. 1. Минск, 2011. <http://www.vsetsaritsa.ru/dsQmodedsEarticlesdsAoptiondsEfulldsAsdsEndsAidsE1035.htm>
5. Зеньківський В.В., Проблеми виховання у світлі християнської антропології. Київ : Дух і Літера, 2017. <http://www.pstbionline.orthodoxy.ru/node/367>
6. Игнатий (Брянчанинов), свт. Слово о человеке. Санкт-Петербург, 2008. <http://orthodoxia.org/lib/1/1/7/2.aspx> <http://www.wco.ru/biblio/books/ignbr4/Main.htm>
7. Леонов В., свящ. Антропологический идеал совершенства // Вестник ПСТГУ. Серия IV: «Педагогика. Психология». Москва : Издательство ПСТГУ, 2016. <http://pstgu.ru/download/1149763450.leonov.pdf>
8. Несмелов В.И. Наука о человеке. В 2-х томах. Минск: Посох, 2018.
9. Ушинский К.Д. Педагогическая антропология: Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии / К.Д. Ушинский; Сост. и отв. ред., авт. ст., коммент. и примеч. Э.Д. Днепров. Москва : Издательство УРАО. (Новая педагогическая библиотека). 2012. 496 с.
10. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания: опыт пед. Антропологи / К.Д. Ушинский. Москва : ФАИР-ПРЕСС; Гранд, 2004. 575 с.
11. Чубаров И.Ю. Машинная антропология. Москва : Изд-во МГУ, 2014. 334 с.
12. Юркевич П.Д. Серце і його значення в духовному житті людини за вченням слова Божого. Київ : Дух і Літера, 2015. <http://www.humanities.edu.ru/db/msg/22562>

Допоміжна

1. Батлина Л.В. Основы людинознания. Людина в цілому : навч. посібник. Київ : КНТ, 2008. 329 с.
2. Бим-Бад Б.М. Педагогические течения в начале двадцатого века. Трактат по педагогической антропологии и философии образования. Москва, 2001.

3. Василькова Ю.В. Социальная педагогика: Курс лекций. Учеб. пособие / Ю.В. Василькова, Т.А. Василькова. Москва : Академия, 1999. 440 с.
4. Вульф К. Антропология: история, культура, философия / Санкт-Петербургский гос. ун-т / Г.Х. Хайдарова (пер.с нем.). Санкт-Петербург : Издательство С.-Петербургского ун-та, 2007. 269 с.
5. Дугин А.Г. Постантропология. Москва : Изд-во МГУ. 234 с.
6. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: підручник / Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос, О.Г. Мирошник, В.А. Семиченко. Академія педагогічної майстерності / Іван Андрійович Зязюн (ред.). 3-тє вид., допов. і переробл. К. : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
7. Корольков А. А. Духовная антропология. Санкт-Петербург : Издательство Санкт-Петербургского ун-та, 2005. 323 с.
8. Кот О.П. Питання становлення педагогічної антропології в зарубіжній науці. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2011_20/files/P2011_29.pdf. Назва з екрану.
9. Кравцова Т.О. Основні тенденції вивчення дитини у творчості представників вітчизняної педології початку ХХ століття. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nz_p/Ped/2009_87/statty/24.pdf. Назва з екрану.
10. Максакова В.И. Педагогическая антропология: Учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по пед. спец. / Международная академия наук пед. образования. 2-е изд., стер. Москва : Издательский центр «Академия», 2004. 206 с.
11. Приходько В. В. Педагогічна антропология і вища школа: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В.В. Приходько, В.Й. Бочелюк, О.В. Шевяков, В.В. Малий / Національна металургійна академія України; Дніпропетровський гуманітарний ун-т. Дніпро : Пороги, 2008. 350 с.
12. Слободчиков В.И. Основы психологической антропологии: Психология развития человека: Развитие субъективной реальности в онтогенезе: учебное пособие для вузов / В.И. Слободчиков, Е.И. Исаев; под ред. В.Г. Щур. Москва : Школьная Пресса. 2000. 416 с.
13. Шадриков В.Д. Происхождение человечности: Учеб. пособие для студ. вузов. Москва : Логос, 2009. 200 с.
14. Юрій М. Ф. Антропология: навч. посібник. Київ : Дакор, 2008. 421 с.